

89.

1979, 22. března – Sdělení VONS č. 89 „Případ Vladislava Krupičky“ o odsouzení Vladislava Krupičky Obvodním soudem pro Prahu 9 pro trestný čin příživnictví a přečin proti pracovní kázní k nepodmíněnému trestu odnětí svobody a potvrzení tohoto rozsudku Městským soudem v Praze.

Dne 20. 3. 1979 rozhodl senát Městského soudu v Praze, že se potvrzuje rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 9 z 21. 12. 1978, jímž byl pomocný dělník Vladislav Krupička, nar. 7. 10. 1942 v Praze, bytem v Otovické ul. č. 624, Praha 9 – Horní Počernice, uznán vinným spácháním trestného činu příživnictví podle § 203 tr. z. a přečinu proti pracovní kázní podle § 8, lit. c zákona č. 150/69 Sb. a odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 2 let v II. nápravně výchovné skupině.¹ Odsouzený je dosud na svobodě.

Vladislav Krupička byl v minulosti dvakrát soudně trestán. V roce 1963 byl odsouzen Vyším vojenským soudem v Litoměřicích pro pokus o trestný čin poškozování zájmů republiky v cizině (§ 8, odst. 1k, § 112 tr. z.), protože se pokoušel zaslat do čs. vysílání rozhlasové stanice Svobodná Evropa článek o poměrech v Československu. Tehdy byl odsouzen na 1 rok nepodmíněně. Trest byl v roce 1969 zahlazen. V r. 1973 byl odsouzen na 2 roky opět pro trestný čin poškozování zájmů republiky v cizině, neboť zaslal do rozhlasové stanice Hlas Ameriky několik článků o politické, hospodářské a kulturní situaci v Československu. Trest vykonal v letech 1973–1975 v NVÚ Plzeň-Bory.² Začátkem roku 1977 podepsal základní prohlášení Charty 77.

V lednu 1978 bylo proti Vladislavu Krupičkovi zahájeno trestní stíhání pro trestný čin příživnictví a pro přečin proti pracovní kázní, neboť od září 1977 údajně nepracoval a nedocházel do n. p. Prefa Malešice, kde od srpna 1977 byl zaměstnán jako betonář. N. p. Prefa s ním rozvázal pracovní poměr až 24. 8. 1978, i když Vladislav Krupička se o to marně snažil již na podzim 1977.

Proto byl také – vedle trestného činu příživnictví – stíhán pro přečin proti pracovní kázni, který měl spočívat v 95 neomluvených absencích.³ Dne 22. 11. 1978 podala obvodní prokurátorka pro Prahu 9 Jiřina Turková, promovaná právnička, obžalobu na Vladislava Krupičku. Obvodní soud pro Prahu 9 v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Evy Černé a soudců Jaroslava Vosky a Ladislava Silovského, vyslechl v hlavním líčení dne 21. 12. 1978 pouze dva svědky z podniku Prefa Malešice, kteří vypovídali výhradně o okolnostech pracovního poměru mezi obžalovaným a podnikem. Obžalovaný se hájil tím, že sice neměl žádné úspory a neprodával svůj majetek, ale že pracoval pro různé socialistické organizace a pro občany; odmítl však uvést, pro koho pracoval.⁴

Zákonné ustanovení podle § 203 trestního zákona zní: „Kdo se soustavně vyhýbá poctivé práci a dává se někým vydržovat nebo si prostředky k obživě opatřuje jiným nekalým způsobem, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta.“ Podle judikátu IV/63 nelze pokládat za jiný nekalý způsob obživy příležitostné práce pro socialistický sektor, jimiž jsou vytvářeny určité hodnoty pro společnost. Obecně pak platí v trestním řízení zásada, že vina obviněného musí být prokázána žalující stranou a že obžalovaný není povinen prokazovat svoji nevinu. V případě Vladislava Krupičky nejen že soudu nebyly prokurátorem předloženy důkazy o Krupičkově soustavném vyhýbání se poctivé práci a nekalému způsobu jeho obživy, ale soud se nenamáhal zjistit ani pravý stav věcí, tj. jaké byly zdroje obživy Vladislava Krupičky. Obhajoba obžalovaného, že se živil poctivou prací, nebyla u soudu vyvrácena. Naopak ji nepřímou potvrzovaly zprávy z bydliště a svědectví babičky obžalovaného, která vypovídala v přípravném řízení. Soud změnil zákonné ustanovení o příživnictví za pracovní povinnost, kterou navíc zúžil na povinnost řádného pracovního poměru.⁵

Případ Vladislava Krupičky není nijak ojedinělým. Zatímco v případech trestního stíhání jiných trestných činů se orgány činné v trestním řízení snaží – kromě vlastní výpovědi obviněného – shromáždit důkazy o jeho vině, v případech stíhání pro trestný čin příživnictví postupují zcela nepokrytě v rozporu se zákonem: naléhají na obviněného, aby prokázal zdroje své obživy,

aby uvedl, kde se zajímal o práci apod. Pokud to obviněný nemůže nebo nechce učinit, je bez důkazů odsouzen, často na základě své vlastní výpovědi. V trestní věci Vladislava Krupičky došlo k paradoxu: obžalovaný byl odsouzen jen proto, že neuvedl, u kterých podniků a pro které občany pracoval. Soud ho odsoudil k náhradě škody, kterou způsobil n. p. Prefa Malešice tím, že podnik musel za něho proplácet další pracovníkům přesčasy. Náhrada škody je 1662 Kčs.⁶

Dne 11. 1. 1979, tedy po rozsudku prvoinstančního soudu, nabídli zástupci ministerstva vnitra Vladislavu Krupičkovi, aby se vystěhoval na Západ. V. Krupička je požádal o šestidenní lhůtu, v níž jim oznámil, že emigrovat nechce.⁷

Vladislav Krupička je svobodný, pracuje od 6. 10. 1978 jako dělník u RaJ Praha 1, v restauraci Pelikán. Jeho otec, Josef Krupička, bydlí v Karlových Varech 5, Engelsova č. 45.

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných považuje soudní řízení s Vladislavem Krupičkou za projev devalvace právního vědomí, za porušení platného právního řádu a za hrozbu mnoha čs. občanům.⁸

Informace o Chartě 77, r. 2, 1979, č. 4, s. 4–5.

POZNÁMKY

- ¹ Usnesení Městského soudu v Praze potvrzující rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 9 vynesený nad V. Krupičkou je uložen in: LP, Sb. VONS, inv. č. 187, sign. II/1, kart. 32; též MS v Praze, soudní spis k případu Petra Uhla a spol. (spis. zn. 1 T 23/79) uložený jako příloha rehabilitačního spisu, spis. zn. Rt 419/90. Rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 9 vynesený senátem složeným z předsedkyně JUDr. Evy Černé a soudců Jaroslava Vosky a Ladislava Šilovského 21. 12. 1978 je uložen též v soudním spisu k případu Petra Uhla a spol.
- ² Krupička byl odsouzen k dvouletému trestu odnětí svobody nepodmíněně pro trestný čin poškozování zájmů republiky v cizině 18. 9. 1973 Obvodním soudem pro Prahu 7. Výkon trestu ukončil 25. 10. 1975. Viz rozsudek Městského soudu v Praze nad V. Krupičkou, LP, Sb. VONS, inv. č. 187, sign. II/1, kart. 32.

- ³ V usnesení Městského soudu v Praze z 20. 3. 1979 se mluvilo o 90 pracovních směnách. Tamtéž.
- ⁴ Ve stížnost Generální prokuratury ČSR na porušení zákona v jeho případě rozsudky Obvodního soudu pro Prahu 9 a Městského soudu v Praze ze 13. 4. 1979 uvedl Krupička jako příklad zdrojů svých příjmů práci na vykládce brambor u podniku Ovoce-zelenina Praha v říjnu a listopadu 1977 a nakládku a vykládku vagonů kamionů a nákladních aut u ČSAD Praha v květnu až říjnu 1978, obojí vykonávané na nákladovém nádraží Praha-Žižkov. LP, Sb. VONS, inv. č 187, sign. II/2, kart. 32.
- ⁵ K problematice zneužívání trestného činu příživnictví viz text Václava Havla „§ 203“, který samizdatově poprvé vyšel v knize VACULÍK, Ludvík (ed.): *Československý fejeton/fejtón 1978–1979*, Praha 1979, nejnověji viz HAVEL, Václav: *Eseje a jiné texty z let 1970–1989. Dálkový výslech*. Spisy, sv. 4, Praha 1999, s. 206–214.
- ⁶ Krupička v ostře formulovaném odvolání proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 9, v němž se dovolával Všeobecné deklarace lidských práv a Mezinárodního paktu o občanských a politických právech, uvedl: „*Jestliže jsem byl odsouzen pro trestný čin příživnictví podle § 203 tr. zák., i když ani v přípravném řízení, ani při hlavním líčení nebyly zjištěny a předloženy žádné důkazy mé viny a výrok soudu se zakládá výhradně na přesvědčení soudu o mé vině, a ne na důkazech, má to dvě významné příčiny: 1. čs. vnitřní právo nebylo dosud upraveno ve znění mezinárodního práva, třebaže se tak mělo stát ke dni uvedení mezinárodního práva v platnost a z toho vyplývá, že na území ČSSR platí sice teoreticky mezinárodní právo, jímž se ale československé státní orgány ve své praxi neřídí a tento stav slouží jen k oklamání světové veřejnosti o právním stavu v ČSSR.*

2. V ČSSR platí vnitrostátní právo, které, protože nebylo přizpůsobeno platným mezinárodním právním normám, legalisuje bezpráví a provádění zvláště a zlovůle vládnoucí kasty komunistického režimu a je nástrojem disponentů moci k apartheidu drtivě většiny občanů čs. státu od účasti na vládě své země a k znemožnění účinné kontroly lidu nad vládnoucí politikou komunistického režimu.

Jedině v totalitních, krajně reakčních politických systémech, jako je komunistický a fašistický, je možné a pro disponenty moci takových režimů nutné, chtějí-li se udržet u moci, aby měli takový právní systém, který legalizuje bezpráví a zvláště a vytváří právní nejistotu, ve které ne obviňující a obžalující [sic] dokazuje obvinění a obžalobu, ale naopak obviněný a obžalovaný je donucován dokazovat svoji nevinu.

[...] Co si já mám myslet o prokurátorce a o soudcích, kteří mně obžalovali a odsoudili, aniž mi trestný čin dokázali? Buďto jsou blázni a patří do Bohnic, nebo provedli úmyslný a záměrný justiční zločin a podléhají trestnímu stíhání.

[...] Co je vlastně ta tzv. socialistická demokracie do nebes vychvalovaná ideologickými trubci komunistické vládnoucí kasty? Které jsou ty tzv. socialistické

vymoženosti, o kterých nám věčně lžou disponenti moci? Co vlastně tzv. socialismus pro pracující masy vymohl? K jakým koncům jsme došli s politickým primitivismem, zaostalostí a zpátečnictvím tzv. vědeckého socialismu? K hlubokému politickému, hospodářskému a duchovnímu úpadku, k všeobecné zaostalosti za vyspělými národy světa a k otročení ideologii našim národům bytostně cizí. To jsou výsledky 31 let vlády komunistické kasty. Naprostá právní nejistota, zvláště a svévole státních orgánů komunistického režimu jsou organickou a integrální součástí tohoto beznadějně zaostalého a úpadkového systému.“ LP, Sb. VONS, inv. č. 187, sign. II/1, kart. 32.

- ⁷ K tomu viz Krupičkův dopis VONS obsahující přiložený opis potvrzení o jednání na Místním oddělení VB Praha 9 konaném 10. 1. 1979 jako důkaz nabídky k vystěhování z Československa. Tamtéž, sign. II/4, kart. 32.
- ⁸ Krupička měl podle výzvy Obvodního soudu pro Prahu 9 nastoupit trest odnětí svobody 17. 4. 1979. V dopisu předsedkyni tohoto soudu uvedl, že se výzvě podvoluje jedině z donucení a s vědomím, že mu byl prokázán přečin proti pracovní kázní, jehož horní výměra je tři měsíce odnětí svobody. Odsouzení pro trestný čin příživnictví však považoval za protiprávní. Tamtéž, sign. II/3, kart. 32.